

AVANTGARDE

"Aktiv livsstil i rusfritt miljø"

Ongan for Norske Jernbaners Avantgard

Nr. 3 - 2004

98. Årgang

INNHold:

- S.2. Juleandakt,
Lederen har ordet.
- "3. Red. betraktninger.
- "4. Runde år, nekrolog.
- "5. Landsmøte 2005,
Nytt frå Bergen,
- " 6. Høsttreff.
- "8. Jordomseiling.
- "9. Nytt styre på Høl,
Innmelding.
- "10. Narkotikaepidemi,
Liberale unge,
Internettadresser.
- "11. Program.
- "12. Årsplanlegger.
- "13. Tur til Flåm.
- "14. Jernbaneklubben.
- "15. Kanotur på
Femunden.
- "16. Forb.styret i
avdeling Drammen.
- "17. Fakta om alkohol.
- "18. Julehilsner,
Vi gratulerer.
- "19. Inhumane verdier,
Ferie – rus

150 års jubileum markert

Se side 14.

AKAN-PRISEN til Baneservice

På AKAN konferansen i høst ble Baneservice tildelt årets pris for den best kvalifiserte bedriften.

Avantgarde ønsker alle lesere

God Jul og Godt Nytt år.

Guttorm Stien, leder
Sigmund Bell Rysst, kasserer
Johannes Ludvigsen, styremedlem
Reidar Flatland, redaktør

Juleandakt

La meg begynne med å sitere en salme.

Jesus, det eneste, helligste, reneste, navn som på mennesker lepper er lagt! Fylde av herlighet, fylde av kjærlighet fylde av nåde og sannhet og makt!

Motgangen møter meg - Aldri du støter meg bort fra din helige, mektige favn. Mennesker glemmer meg, Herre, du gjemmer meg fast ved ditt hjerte og nevner mitt navn.

Herre, du hører meg, Herre du fører meg hvordan og hvor hen det tjener meg best! Gi meg å bøye meg, lær meg å føye meg etter din vilje mens her jeger gjest!

*Du er den eneste, helligste, reneste. Gi meg ditt rene og helige sinn!
Frels meg fra snarene, fri meg fra farene Ta meg til sist i din herlighet inn!*

Salmen Jesus, det eneste, helligste, reneste, er en av de flotteste salmene jeg vet. Få salmer klarer å knytte livsvandringen og helligjørelsen sammen bedre enn nettopp denne.

Jeg jobbet mange år i den gamle og flotte kirken "korskirken" i Bergen. Veggene der har sett og opplevd mye. Den er en av Bergens eldste bygg, og veggene er smurt inn med salmer og bønner. Når jeg jobbet der hadde vi hver fredags kveld kl 2330 på kvelden en nattverdsgudstjeneste. Og jeg synes det var godt å knele ned på samme sted som mange generasjoner før meg hadde gjort.

Gudstjenesten ble avsluttet alltid med denne salmen, Jesus, det eneste, helligste, reneste som en takkesang etter nattverden, og som en bønn i natten på vei hjem etter en lang dag og slitsom uke. Mange av de som kom på denne gudstjenesten slet med livet sitt. Noen hadde angst og depresjoner, andre slet med alkohol eller narkotika, andre var ensomme. Da var det godt å synge sangen til sist;

"Motgangen møter meg - Aldri du støter meg bort fra din helige, mektige favn. Mennesker glemmer meg, Herre, du gjemmer meg fast ved ditt hjerte og nevner mitt navn."

Verset kunne vært hentet ut fra den 27. salmen: der Salmisten David skriver: På den onde dagen gjemmer han meg i sin hytte. Han skjuler meg i sitt skjermende telt, og tar meg opp på klippen.

Vi er ikke glemt, men gjemt i hans store kjærlighet. Amen

Ole Martin Andreassen - pastor i Metodistkirken i Ålesund

Lederen har ordet.

Atter en gang har vi lagt en sommer bak oss. Du verden så fort det går.

Det føles som om det ikke er lenge siden vi var samlet på Sole Hotell til Landsmøte.

Et flott sted å ha Landsmøte. Hva har skjedd siden dette. Jo kvinnenemnda har avholdt et flott høsttreff med interessante og underholdene forelesere, på Smedsgården med en meget fin beliggenhet. Dette er gode tradisjoner som en bør ta godt vare på.

Ellers har lederen deltatt på møte i Drammen og på oppfordring utdypet noen av sine synspunkter om hva som bør gjøres for å få til en mer aktiv organisasjon.

Blant annet ble det reist spørsmål om hvorfor ikke engasjementet er større.

Er det for mange aktiviteter å delta på, er det ikke interessant nok å drive med aktivt avholdsarbeid?

Rett nok må det være lov til å stille spørsmål med hva som skjer i samfunnet når en Statsminister fra Krf. åpner flere vinmonopolutsalg enn sine forgjengere fra andre partier.

Tilbake til virkeligheten, jeg tror at vi som organisasjon er kommet til et punkt hvor vi blir nødt til å ta noen standpunkt på hva vi vil eller ikke vil med vår organisasjon.

Vi må innse at det dessverre ikke er så mange av våre organisasjonsledd som i virkeligheten fungerer aktivt i dag, men jeg gir med glede større honnør til de som holder det gående.

Mange stiller nok spørsmålet om hva en avholdsorganisasjon får utrettet i dag, når en tenker på hvilken holdning til bruken av alkohol som generelt finnes i det norske folk.

Jer er overbevist om at en avholdorganisasjon kan tilføre mye positivt i samfunnsdebatter og lignende, men det må muligens gjøres på en litt annen måte en tidligere.

Som en avslutning vil jeg få uttrykke at jeg har stor respekt for de som har sterke meninger om totalavhold, men tar allikevel sjansen på en påstand. Jeg tror vi kan oppnå gode resultater med god informasjon, og med å ha respekt for måtehold ved bruk av alkohol.

Jeg vil til slutt få takke alle organisasjonsledd og enkeltmedlemmer for godt samarbeid i året 2004. God jul og Godt nyttår alle sammen.

Redaktørens betraktninger

Redaktør og ekspeditør av bladet:

Reidar Flatland
Planteskolen 26, 3024 DRAMMEN.
E.post: reflat@c2i.net
Tel. 32 82 67 82

Forbundsleder

Gunnar Vestby
Moskusvn. 2 2409 ELVERUM
Tel. 62 41 37 08
E.post: gunnar.vestby@jbv.no

Nestleder

Karin Johannessen Rysst
Åsgårdstrandvn. 434, 3179
ÅSGÅRDSTRAND
Tel. 33 33 13 00
Epost: karrysst@online.no

Forbundssekretær

Ove Carstensen
Tunvollvn. 1 3057 SOLBERGELVA
Tel. 32 23 05 60
Epost: ovec@asb.no

Organisasjonssekretær

Ellen Källmann Hennem
Solbergvn. 43, 3057 SOLBERGELVA
Tel. 32 87 28 32
Epost: eka@jbv.no
ellen.kallmann.hennem@online.no

Forbundskasserer

Morten Bjørge
Skinstrytesvingen 10, 2209
KONGSVINGER
Tel. 62 81 72 26
E.post: morte-bj@online.no

Kvinnenemndas leder:

Brynhild M.Solberg
Mjeldheimskleiva 46, 5261
INDRE ARNA
Tel. 55 24 06 15

Studienemndas leder:

Per Gommerud
Sandskroken 15,
3055 KROKSTADELVA
Tlf.: 32 87 84 89
E.post: p.gommerud@c2i.net

Aktivitetnemndasleder:

Knut Andersen
Hyggenveien 57b
3442 Hyggen
Tel: 31 28 76 65
Tel. arb: 23 15 38 36

Snart er 2004 gått over i historien, det året Jernbanen i Norge feiret 150 år. Det vil si at det er 150 år siden det rullet et tog på jernskinner fra Kristiania til Eidsvoll. Det første jernbanetog. Det ble markert med kongetog av "godt gammelt merke". Og det var det. Den andre markeringen av at vi har hatt jernbanedrift i 150 år, ble det ikke noe av. Norsk rikskringkasting, NRK, viste et TV – program av en times varighet med tittelen Jernbanen 150 år. Det var et program i god gammel Dan Børge Akerøs stil. Jernbanemusikken åpnet med Jernbanegalopp og så snakket samferdselsministeren, Toril Skogsholm, litt og så ble Einar og Steinar intervjuet av programlederen.

Jernbanedrift i Norge i 150 år er vel noe mer enn det?

Hva har ikke disse jernskinnene betydd for distriktene og våre største byer? Hva med alle som har hatt sitt utkomme og viet sitt yrkesaktive liv der? Det er mye man kunne trekke fram som har hatt og har betydning for samfunnsutviklingen. Og andre steder har sakkert akterut nettopp på grunn av at man ikke har hatt jernbanetilknypning.

Har Jernbanesatsingen et samarbeidsproblem? Det var mange tette skott den gangen vi kalte oss NSB, og det kan vel ikke stikkes under en stol at fagforeningene bidro sitt til det. Men nå har det ikke vært mulig å få til en bred offisiell markering hvor alle kunne bidra, om ikke annet, med allsang.

NJA fikk for et par år siden henvendelse om å ta del i 150 års markeringen. Det ble tatt opp på Landsmøtet og debattert der. I handlingsplanen for 2003 – 2004 står det blant anna:

"Forbundet vil delta aktivt i

forbindelse med jernbanens 150 års jubileum i tråd med de forslag som ble fremmet på Landsmøtet 2002. Her er det viktig at NJA deltar aktivt med tiltak og materiell for å markedsføre forbundet som en del av jernbanefamilien i Norge."

Som før nevnt Jernbanemusikken og Veteranjernbaneklubbene har deltatt, men hvor ble det av fritidsrådet og de andre fritidsorganisasjonene. Jeg hadde vel også ventet at de viktigste samarbeidspartnerne i alle disse årene ved siden av Det Norske Storting - NJF og NLF (fagforbundene) hadde deltatt i jubileet.

Det ble dannet en Komité som skulle tilrettelegge for et bredt jubileumsarrangement og de gikk ut med invitasjoner til alt jernbanefolket om å melde på bidrag, men det ser ut til at denne komiteen er blitt skjøvet ut på et sidespor og hensatt der.

Vi må vel bare innrømme at disse omorganiseringene har bidratt til et dårlig samarbeidsklima, ikke minst på grunn av økonomiske tautrekkinger, men også villigheten til å stille opp for hverandre er avtatt om ikke gått ut på dato. Hva gjør man da? I hvert fall må man ikke invitere til spleiselag og deretter glemme hele greia. Jernbaneselskapene er best tjent med at man har "goodwill" med alle samarbeidspartnere og denne får man ikke bare med å holde velformulerte taler i store fora. Man må stille opp for hverandre, gjøre den andre bedre.

GOD JUL

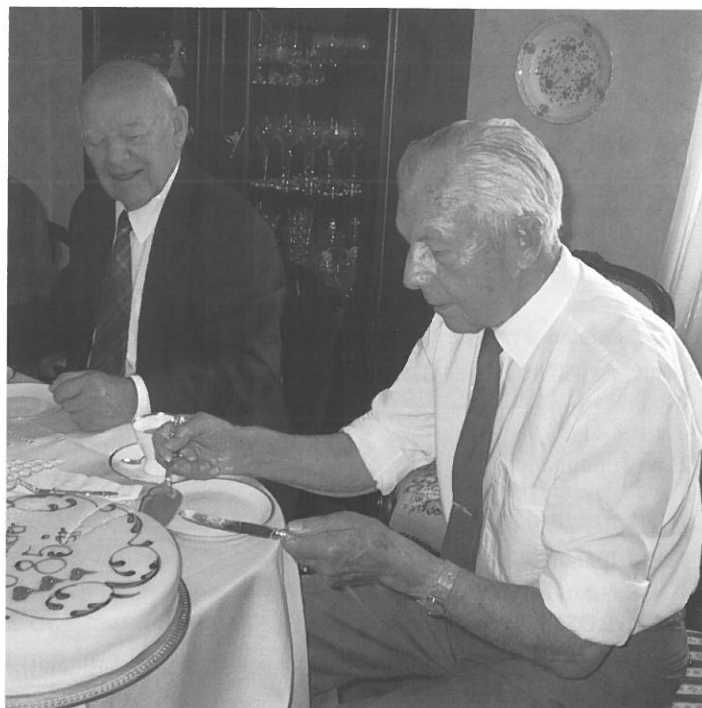
Runde år

Finn Flater kunne feire 85 år den 3. sept. 2004, og Erik Hansen feirer 85 den 24. mars 2005 De som kjenner dem, skulle ikke tro det. Begge like spreke som da de var aktive på Verkstedet Sunland og begge aktive på møtene i avdeling Drammen. Finn er fortsatt aktiv skytter og sportsfisker. Dessverre har han måttet trappe noe ned for å bistå sin kjære Randi, som ikke alltid er like frisk.

Erik står fortsatt på for Losje Lysglimt – Folkeværn, han har passet pengesekken i en årrekke og er stadig på farten i kafe`Globus, når han ikke er hjemme hos sin Dagmar.

Det er alltid artig å være tilstede når disse to kameratene møtes. De har mange artige historier å fortelle om fra deres arbeidstid på verkstedet og fra turer med avholdsbevegelsen.

Gratulerer med dagene og vi ønsker dere begge mange gode år sammen med familie og venner.

To av de eldste medlemmene (lengst medlemskap) i avdeling Drammen, Erik Hansen og Finn Flater, runder år.

Nekrolog

Henry Friberg, Uppsala, avled efter en tids sjukdom den 6 augusti. Den 3 september hölls begravningsgudstjänst i Vaksala kyrka, Uppsala.

Förutom släkten var det många vänner och bekanta som deltog i den ljusa och fina begravningsakten. Det var vänner från många olika föreningar och organisationer. Från våra organisationer var det många

från "gamla" JHF, från NJA, från RRL och IVEN som ville hedra hans minne.

Min första kontakt med Henry var, som jag minns, vid JHF-kongressen i Gävle 1961. Under de cirka 8 år jag arbetade på JHF's kansli, under 70-talet, hade jag nära nog daglig kontakt med honom genom arbetet i förbunds- och distriktsstyrelsen. Det var många fina men arbetsamma år tillsammans för att föra fram våra idéer till framför allt dåvarande SJ. Henrys engagemang för nykterhetsrörelsen, för JHF, för Storvallen och för den internationella verksamheten var stort. Hans mångåriga medlemskap gav honom ett stort kontaktnät med goda vänner i Sverige, i Norden och i övriga Europa. När han var som mest engagerad tror jag att han var ordförande hemma i sin avdelning, i distriktsstyrelsen, JHF-förbundet, i NJAU, samtidigt var han NJAUs representant i IVEN-styrelsen. På senare år var han också ledamot i styrelsen för JHF's fjällgård Storvallen. Inte i något sammanhang kan man säga att Henry satt passiv på någon sammankomst. Hans breda erfarenhet som mångårig förbundssekreterare

och sedan förbundsordförande i JHF gav honom insikter och kunskaper som han gärna förmedlade till medarbetarna. Som värmlänning, som han ofta framhöll att han var, så var hans sinne glatt och trivsamt. Samtidigt var han noga med formaliteterna, hans intresse för språket i protokoll och skrivelser var viktigt.

För mig var Henry en god arbetskamrat i det frivilliga nykterhetsarbetet. Idéerna delade vi oftast men hur vi skulle gå fram för att nå framgång i arbetet hade vi ibland delade meningar om. Men i en demokratisk organisation rättar man sig efter de beslut som majoriteten fattar. Ett tecken på hans engagemang och intresse för JHF och för verksamheten var att Henry hade svårt att acceptera beslutet om att vi skulle lägga ner/avveckla JHF efter 100-årsfirandet 2001. Men så blev beslutet som vi alla hade att acceptera.

Mitt minne av Henry är den glade värmlänningen som arbetat hårt och glatt för sin övertygelse. En "glagutt".

Sune Wikman

Landsmøte 2005 i Oslo

Landsmøtet på Sole Hotell i mai vedtok at avdeling Oslo skal være teknisk arrangør av 2005 landsmøtet. Avdelingen har vært i sving og allerede reservert Hotell Norrøna i Grensen til sted for Landsmøtet 2005. Forbundsstyret har valgt siste helg i mai. Forhandlingene starter lørdag og avslutter søndag. Det vil bli avsatt tid til en guidet rundtur i hovedstaden. Flere opplysninger vil bli kunngjort i neste nummer av bladet. Dette til en foreløpig underretning.

Bildet viser forholdene på Sole Hotell under flaggheising den helga vi var der i forbindelse med vårt 111. Landsmøte. Foto: Per Gommerud.

Nytt frå Bergen.

God morgon alle NJA-vener, eller rettare sagt - God start på nyårsarbeidet!

Her i Bergen går alt tradisjonelt – kanskje altfor tradisjonelt? Våre tru-faste eldsjeler helsar innspel frå våre mindre aktive medlemmer. Eg trur det ville vera godt å få inn nye idear, slik at me kan endra litt av vår tradisjon. Eg meiner sjølvsagt ikkje at me skal endra på vår ideologi, den står fast. Likevel her er plass til nye tankar.

Øynaden er mykje nytta, og Brynhild har hendene fulle med organisering. Me har i alle år hatt faste dugnadsdagar om sumaren. Dei to siste åra vart me overraska ved frammøte. I fjor synt det seg at forarbeidet med ny vegtrase` var komen så langt at me fekk fullt

arbeid med å fella tre langs den nye vegbana. Men arbeidet gjekk lyste-leg for omlegging av vegbana hadde me snakka om i mange år. Vegen er enno ikkje ferdig, men i full bruk. Me er svært glad for at dette arbeidet vart sett i gang.

Verre var det ekstra arbeidet me fekk i år. Det synt seg at den store nedbørsmengda på vårparten hadde ført til at mykje vatn var komen inn i kjellaren. Me fekk såleis stort oppryddingsarbeid etter vatnet sine herjingar. Kan nemna at i vedbua hadde ved flotna opp, falle ned og sperra inngangsdøra. Men etter mykje arbeid fekk me lirka noko ved vekk, slik at me fekk smyga oss inn for å rydda opp. Truleg fekk varmtvannsberedaren sitt banesår, for ikkje lenge etter nekta han å utføra jobben sin. Me kjøpte ny beredar og fekk den montert på dugnad. Flott innsats av elektrikaren og tusenkunstnaren, Jan Tonne. Me har satt opp møteplan som er teke med i årsplanleggjaren. (Red. merknadJ)

Me nemner av programmet: Handskreve blad (Vardevakt), program av eigne medlemmer og i enkelte høve av gjester. Fast innslag: Mat med kaffi / te. For avdeling Bergen: Asdbjørn Solberg, leiar.

Har du tenkt på at -

**vårt liv vil enten
sette
en strek UNDER
eller
en strek OVER
det vi sier.**

Høsttreff på Nesbyen

I kvinnenemndas regi ble det holdt høsttreff på Smedsgården Pensjonat, Nesbyen i tiden 17. til 19. september 2004. Det begynner å bli noen år siden kvinnenemnda hadde sin siste samling på Smedsgården, men det var det samme blide vertskapet som tok i mot oss. Kommet vel innenfor dørene ble det et hjertelig gjensyn med venner som det for noen's vedkommende var mange år siden man såg sist. Det kan være vikarierende grunner til at man ikke treffes så ofte, men gjensynet er desto så mye mer hjertelig.

Etter en bedre middag var det samling i pensjonatets salonger til hyggelig sosialt samvær. Det blir ikke kjedelig når så mange venner samles slik en regntung høstkveld, mild god luft med begynnende høstgule løvtrær. Det hender man får noen overraskelser på disse treffene til kvinnenemnda, så også denne gangen. Åpnings sekvens skulle foregå i forelesningssalen og der var rigget opp til lysbildeviisning. Det var forbundslederen, Gunnar Vestby, som skulle fortelle om en ferietur utenom det vanlige. Til topps på Kilimanjaro (Afrikas høyeste fjell 5895 m.o.h.) på grensa mellom Tanzania og Kenya. Gunnar og Inger Marie reiste sammen med 8 – 10 sambygdinger – venner, som etter mange overtalelser fikk dem med. Midt på kaldeste vinteren 2004 reiste de med fly til Amsterdam og videre 9 timers flytur til Kilimanjaro flyplass. De skulle være borte i 12 døgn. På reiseplassen var også en tur til nasjonalparken Ngorongoro, et ikke aktivt vulkankrater i ca. 3000 meters høyde. Et ørkenlandskap hvor jungeldyr som elefant, sebra, løve, ape og mange flere oppholdt seg. De ble kjørt rundt i terrengbiler som hadde plass til 6 – 8 personer. De fikk besøke moshifolket som hadde tilhold i nærheten. Siste del av turen var bestigningen av Kilimanjaro som er mer enn to ganger høyden til Galdhøpiggen. Fotturen startet på ca. 3 700 meter og inntil da hadde overnattingene vært ganske brukbare, men etter at man startet fotturen ble overnatningsstandarden dårligere jo høyere man kom. De var 40 deltagere i gruppen og alle hadde hver sin personlige bærer (innfødt) og det var ca. 40 ledere og bærere som hadde med mat og felles utstyr. Dette er også en nasjonalpark så alle måtte registreres ved start og tilbakekomst. På den siste etappen opp til toppen i over 5000 meters høyde med ekstremt lite surstoff, tynn luft, gikk de i 36 timer, bare med 3 timers søvn undervegs. Bare de som maktet å holde riktig hastighet, skritt lengde som skostørrelsen, kunne ha håp om nå toppen 5 895 m.o.h. Gunnar kunne vise bilder av seg selv vel framme på toppen. Anstrengelsene var ikke

Brynild Møllerup Solberg og Kjersti Solheim

over for det om man var oppe, det var minst like langt tilbake.

Vi som kjenner Gunnar og Inger Marie var vel ikke overrasket over at de gjennomførte turen, men den største prestasjonen var vel å ta det første skrittet, det å bestemme seg for å bli med og å ta sjansen på at man hadde helse og "været med seg" hele vegen. Godt gjort begge to.

Meget interessant fortelling og mange flotte fargedias, synd at ikke flere deltagere enn 20 voksne og 3 barn var til stede på høsttreffet, men i alle fall takk for at vi fikk ta del i opplevelsene deres.

Etter frokost var det ut i ren høstluft, nattens tåke var i ferd med å løse seg opp og oppgavene i form av sporlek låg i nærheten av pensjonatet. Lagene gjorde sitt beste for å kapre førsteplassen på resultatlista som ble kunngjort

Fra turen til Langedrag f.v. Julie Monsen, Kari Aspenes og Turid Faye Larsen.

Brynhild og Arne Horge.

under kveldssamlingen. Vinnerne, les alle deltagerne, fikk sin fortjente applaus.

Første foredragsholder var Kristin Solheim som skulle snakke om Mattradisjoner i Hallingdal, var for anledningen iført helgestakk. Det var det vanligste antrekket når man skulle pynte seg til helg for vel 100 år siden.

Tradisjonsmat blir som regel bestemt ut fra klima og tilgang på råvarer. Det er mange forfattere som har skrevet om emnet, og for Hallingdal har bondekvinnelaget samlet oppskrifter og Margit Laa har systematisert stoffet om skikk og bruk i mat-tadisjonen.

De vanligste råvarene var mjøl, mjølkemat og kjøtt, for det meste av sau og som spekemat (saltet og tørket). Røyking var nok mer vanlig på Vestlandet hvor lufta ikke var så tørr.

Fisk – sild og tørrfisk kom fra Vestlandet, det som ble fisket om høsten, ørret, sik og røye ble for det meste laget som rakefisk. Drikke var skummamjøl og om sommeren var det tjukk mjølk / mjølkeblende (ispedd vatn). Av det beste kornet laget de øl.

Ost – hvitost, trøgost, gammalost og brunost ble for det meste laget på stølen. Hvitost ble også brukt til middagsmat med smør og poteter. Ystil, kjæsebreste og dylle var gjestemat. Vispa krem var ikke vanlig før i 1920 åra. Mjølkeprim av innkokt helmelk er spesialitet for Hallingdal og ble brukt som kaffimat.

Av kornet ble laget mjøl og brukt til flatbrød, på slutten av 1800 tallet begynte de med gjæring og man fikk asningskaku. Kaffimat ellers var kvikaku også kalt gommokaku, snippa eller andre benevnelser alt etter hvilket sted man var. Rommebrød og lefsekling var gjestemat, det siste gjerne brukt til småmat. Da poteten kom, laget man potetlelse og potetkaku. Av grøt var nok bygg-grøten mest vanlig og praktisk å lage. Det var dugurdsmat og om kvelden kaldgraut med tjukk mjølk og surprim til. Rømmegrøt var til selskap og vanlig og ta med på barselsvisitt og da gjerne med en dram til.

Hallingene laget sitt eget sukkertøy, det var treak – brisketreak av innkokt einerbærkraft.

Fugl og hare ble lite brukt, det ble solgt til byfolk.

Reinskjøtt og sauekjøtt ble vanligvis brukt til magjel, lapskaus og fårikål. Småmat var selskapsmat og hadde en mer omstendelig tilberedelse. Krafta skulle være klar. Til jul skulle det være lutefisk som ble kjøpt som tørrfisk – vannet, saltet og lutet.

Det var tydelig at mange er opptatt av mat og mattilberedning. Kjersti Solheim fikk mange spørsmål og kommentarer og lytterne fikk smaksprøver på gjestemat. Pensjonatets kjøkken hadde også bidratt med å sette fram både bygg-graut, asningskaker og kvikaku (sveler) på det etterfølgende lunsjbordet.

Etter lunsj ble det tur til Langedrag, NSB nettbuss stilte med en av sine flotte busser. Turen kunne blitt mye triveligere om værgudene hadde vært litt mer velvillige. Men det ble allikevel omvisning med mating av alle ville og tamme dyr som var der. Edvin Thorsen ønsket velkommen.

Om kvelden - etter middag – fikk vi besøk av en folkedansgruppe fra Nesbyen som viste folkevisedans og avsluttet med Hallingspringar (med bakspark og slag på skohælen).

Etter frokost, søndag, leste kvinnenemndas leder, Brynhild Møllerup Solberg, Ord til ettertanke, før hun igjen ga ordet til orundsleder Gunnar Vestby, for å orientere om aktuelle saker i forbundet.

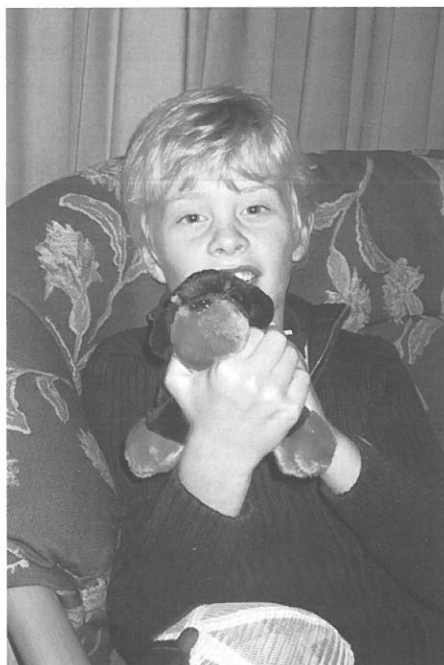
Klagen på avslått prosjektstøtte er blitt avvist.

Vinterkurset 2004 belastet forbundskassa med over 100 000 kroner. Man akter å søke om prosjektstøtte også for 2005 og man må prøve å få sydd sammen en aktivitetsplan. Forbundsstyret har gitt studienemnda tillatelse til å budsjettere med 40 000 kroner i støtte til et vinterkurs i 2005. Fritidsrådet har fordelt støtten fra Jernbaneverket og NSB for 2004 og NJA har fått 65 000 kroner.

Nestleder Karin Johannessen Rysst er denne helga representant på Aktis landskonferanse. Forbundsstyret er invitert til møte i avdeling Drammen den 5. oktober for å debattere forbundets framtid.

Det var flere som var skuffet over TV-programmet om Jernbanens 150 års jubileum. Programmet var fjernsynsunderholdning hvor man savnet noe om hva jernbanen har betydd for landet og dets folk gjennom 150 år. Hva personalet har betydd for organisasjonslivet og hvilken politisk betydning jernbanen og dens personale har hatt for det ganske land. Det er det som burde feires og fritid-organisasjonene var inviterte til å bidra og NJA ga tilbakemelding om at vi ønsket å bidra, men intet skjedde.

Som siste innslag på høsttreffet skulle Arne Horge, pensjonert lærer, bonde og dikter, skulle berette fra sin bok: Rundt eit år. Med sin ekte Hallingdialekt snakket han i fargerike vendinger om oppvekst og allsidig arbeidserfaring. Foruten gymnas og lærerskole er han utdannet

Fornøyde deltagere som sjarmerte redaktøren søskenparet Carstensen, til venstre Martin og på høyre side Nina.

hovslager, noe han praktiserer enda. Alt han har skrevet om i diktsamlinga si har han hentet fra livet på en brattlendt fjellgard i Rukkedalen. Han kommenterte diktene som i sine frodige og beskrivende vendinger om hverdagslivet, fikk en til både å fornemme stemninger og humre av de innfløyte situasjonene de beskriver.

Han leser minst likeså godt som han skriver. Han avsluttet med å fortelle om samarbeidet med en hardingfelespiller (fikk ikke med navnet) om framføring av fortellingen om Herleik Nordåker i en bryllaupsfeiring i Høl som Olav Sletto har skrevet. Etter stemningen å dømme var alle

fornøyde med oppvarningen og gjennomføringen av høsttreffet, et treff av beste merke som hadde fortjent en mye bedre oppslutning enn de deltagende 20 voksne og 3 barna. Hyggelig var også å se to nye ansikter i NJA sammenheng.
ReF.

Drammensgutter på jordomseiling.

Dette var programmet på avdelingsmøtet i Drammen den 14. september. Det var Nils Johan Rønniksen som fortalte og viste bilder fra en lystseilas jorden rundt med en 39 fots Colin Archer skøyte. Dette var en så farefull ferd og med uerfarent mannskap så var det vanskelig å bli sponset, men Høydahl – Ome hjalp de et stykke på veien (havet) og det var bakgrunnen for navnet skøyta fikk – HO-HO.

Avreisen gikk fra honnørbygga i Oslo 19. november 1933. De som var om bord var Skyberg, Bryn, Østmoen og en til, men han mistrivdes så at han reiste hjem etter noen uker i sjøen. Kort fortalt var dette en strabasøs ferd, allerede ved Moss grunnstøtte

de, utenfor svenskekysten havarte glødehodemotoren og den kom aldri i gang igjen. De kom ut for stormer både i Norsjøen, Biskaya og orkan i Sydishavet og i Nordsjøen på hjemveien fra New York. På Kanariøyene ble de mistenkt for brannpåsettelse i keiser Wilhelms yacht. På Nordfouk Island, en koloniøy hvor innbyggerne var etterkommere etter mytteristene på Bounty, dreiv båten inn i fjeresteinene etter at ankerkjettinen røk. Det tok 11 måneder å få reparert båten. De kom godt ut av det med beboerne og det var ikke fritt for at det utspant seg kjærlighetssener der, ifølge fortelleren. På Tahiti ble Bryn kjent med ei svensk dame som han senere ble gift med. Den siste biten av

ferden, fra Mandal til Holmsbu ble de tauet av Redningskøyter for at de skulle rekke hjem til julen 1937. Lille julaften la de til ved Drammens brua som var nyåpnet året før. Hva skjedde med HO-Ho etterpå? Jo, den ble solgt til England og brukt som kystvaktfartøy. Etter krigen ble den solgt til USA og en gang i 1960-åra sank den ved de Vestindiske øyer.

PS: Redaktøren er klar over at det blir mye stoff fra Drammen og jeg beklager det, men jeg regner med at lignende temaer kan være tips til andre avdelinger for å gjøre møtene litt mer innholdsrike.
ReF.

Styret i Høl har konstituert seg.

Det ble holdt konstituerende styremøte og dugnad på Høl fredag 8. og lørdag 9. oktober 2004.

Etter Landsmøtet fikk mangeårig leder av komiteen Kjell Johansen avdeling Kristiansand, avløsning. Ny leder er Ove Carstensen avdeling Drammen.

Saker oppe til behandling var:

Den nye lederen fikk overlevert en del sakspapirer fra avgått leder.

Man gikk gjennom regnskapstallene så langt i år, og utgifter og inntekter går ganske i balanse. Vannbordet over mur ved kjøkkenveggen er skiftet ut, men det er fortsatt en del råttent utvendig som må byttes ut før man maler hele huset. Det samme er tilfelle med uthuset, der er et par bunnsviller også nødvendig å skifte ut sammen med å panelere vegger. Man tar sikte på å leie lift til våren for å få malt gavlveggene. Det var for fuktig til å male avflasede flater denne gangen.

Man må ta en nærmere inspeksjon av svillene i gulvet på kjøkkenet, det er en del fukt der. Det er ønskelig med tak over inngangstrappa og nedgang mot uthuset.

Man ble enige om fremgangsmåten ved vinterstenging, frostveske i vannlås og strøm på i kjøkken og det store badet.

Leiepriser for 2005 blir uendret med unntak av Weekend-leie som økes til kr. 500,- og skal gjelde for hele året (dersom der ikke er ukeleie).

Neste styremøte blir i slutten av mars 2005 med dugnad en måned senere.

ReF.

Forberedende malerarbeider – skraping av gammel - løs maling. I stigen: Ove Carstensen og Kjell Johansen.

MEDLEMSOPPLYSNING / INNMELDING

Undertegnede ønsker opplysninger (sett kryss) (vedtekter, møter o.s.v.)
medlemsskap (sett kryss) .

Navn: _____ Tj.adr. _____

Sendes til: Ellen Källmann Hennem, JBV personal, Oslo City
Solbergvn. 43, 3057 SOLBERGELVA, Tel. 32 87 28 32 • E-post: ek.hennem@jbv.no

Fortsatt mulig å stoppe narkotikaepidemien.

Med kraftfull konsensus blant verdens land er målet om å stoppe narkotikaepidemien fortsatt mulig å nå, skriver UNODC i sin World Drug Report for 2004 som kom i sommer. Trendanalysen er en viktig del av denne rapporten. Den overnasjonale kampen mot narkotika har fortsatt nesten universal oppslutning. For det er riktig å bruke betegnelsen epidemi, mener FN-organet. Snaut fem prosent av de mellom 15 og 64 år brukte et eller annet narkotisk stoff en eller flere ganger i løpet av det siste året, viser beregningene. Det er lite, sammenlignet med eksempelvis 30 prosent for tobakk.

Cannabis er fortsatt det mest brukte stoffet med om lag 150 millioner brukere, mens det "bare" er 30 millioner som bruker amfetaminlignende stoffer (som for eksempel ecstasy.)

Opiatene, særlig heroin, skaper imidlertid størst problemer, sett fra et behandlingsperspektiv, i Asia, Europa og Oseania.. I Amerika er det flest som kommer til behandling på grunn av kokain, mens det i Afrika er cannabis

som dominerer behandlingsetterspørselen.

Administrerende direktør Antonio Maria Costa, peker i sitt forord i rapporten på at det mer enn noen gang er behov for en "balansert tilnærming", altså at en samtidig satser på å redusere etterspørselen som tilgangen, balanserer forebyggingsinnsats og justis.

Rapporten peker ellers på den onde sirkelen som narkotika er en del av i mange land: Fattigdom, konflikter og vanstyre gir næring til produksjon, omsetning og bruk av narkotika. Samtidig har narkotikaproblemene stor negativ effekt på samfunnets funksjonsevne. Det kan hindre utvikling, fredsskaping og gjenoppbygging.. Denne selvforsterkende effekten kan bare brytes gjennom en omfattende tilnærming som ikke minst gjør at narkotikas spørsmålet nå stadig kommer høyere på den sosialøkonomiske agendaen.

Sakset fra Ukeavisen "Folket".

Liberale unge politikere

I et oppslag i Aftenposten i sommer kan nesten alle ungdomspartier tenke seg en prøveordning med vinsalg i dagligvarebutikkene. Men forsøksordninger på dette nivået finnes ikke. Etter et vedtak som åpner for en slik utprøving, setter en nemlig i gang så sterke økonomiske krefter at det vil være illusorisk å tro at en kan reversere utviklingen.

Vi vet resultatet. Vi vet at butikkeierne vil være fornøyde. Det samme vil de som produserer og importerer vinen.

Det har forskerne allerede regnet seg fram til.

Alkoholforbruket vil øke sterkt, særlig hvis ordningen faller sammen med en reduksjon i alkoholavgiftene. Men en slik forbruksøkning vil bli møtt med argumenter om at

grensehandelen ikke har økt så mye som den ellers ville og at hjemmebrenningen har avtatt. Leder i AUF Gry Larsen sier at - vi tror ikke at vin først og fremst er det som fører til flatfyll. Men det kan en altså ha som innvending mot et hvert rusmiddelpolitisk tiltak. Skulle vi ta bort alle virkemidler som ikke i seg selv hindret flatfyll, ville vi ha få barrierer tilbake.

Vi må spørre oss: Hvem skal ta ansvar for at de unge får den nødvendige skolering i rusmiddelpolitiske spørsmål? Det er viktig at politikk bygger på verdier. Det blir helt galt dersom det ikke også ligger en viss kunnskapsbase i bunnen for disse vurderingene.

Aktuelle internettadresser om russpørsmål.

Sosial og Helsedirektoratet:

Avdeling rusmidler.
www.shdir.no – www.rusdir.no

AKAN

www.akan.no

Actis

Rusfeltets samarbeidsorgan.
www.actis.no

Alkokutt

Noen ganger passer det ikke. Om alkoholfrie soner.
www.alkokutt.no

SIRUS

Statens institutt for rusmiddelforskning.
www.sirus.no

Avantgard - NJA

<http://groups.msn.com/avantgardnja/whatsnew.msnw>

Norske Jernbaners Avantgard

Program for 2005

Bladets utgivelser i 2005

Avantgarde kommer med 3 nummer slik:

Nr.1 ca. den 25. april, frist for stoff 15. mars,

Nr.2 ca. den 15. august, frist for stoff 25. juli og

Nr.3 (Julenr.) ca. den 25. november, frist for stoff 31. okt.

Øynaden Ferieheim, Ustaoset.

Ligg om lag 2 km. vest for Ustaoset stasjon på Bergensbanen.

Sengeplass til 9 personar.

Prisar 1. feb.- 5. mai:

Fre.- su. og må.- fre. kr. 1200,- Laur.- laur. kr. 2200,-

Fre./laur. til fre./laur (skulevinterferie kr. 3000,-

Fre/laur før palmesund. til 2. påskedag kr. 5000,-

Prisar 6. mai til 31. januar:

Fre.-sun. og mån.- fre opp til 4 pers kr. 600,- , vidare kr. 100,-

Fre./laur. til fre./laur. kr. 1200,-

Straum: Kr. 0.50 pr. kwt. kjem i tillegg

Medl. -25%, ikkje straum, vinterskuleferie og påske.

Henvendelse til: Brynhild Møllerup Solberg, Mjeldheimskleiva 46,
5261 INDRE ARNA. Telefon 55 24 06 15

NJA`s feriehjem, Vegårshei.

Norske Jernbaners Avantgard eier Høl vokterbolig, omkring 1 km. vei øst for Vegårshei stasjon på Sørlandsbanen. Sengeplass til 10 personer.

Leiepriser fra 10/10 2004:

Ukesleie, søndag – søndag:

Fra 1. jan – 14. mai kr. 1200,-

Fra 15. mai – 14. aug. kr. 1500,-

Fra 15. aug – 31. des. kr. 1200,-

Weekend-leie, fredag – søndag:

Fra 1. jan. – 14. mai kr. 500,-

Fra 15. aug. – 31. des. kr. 500,-

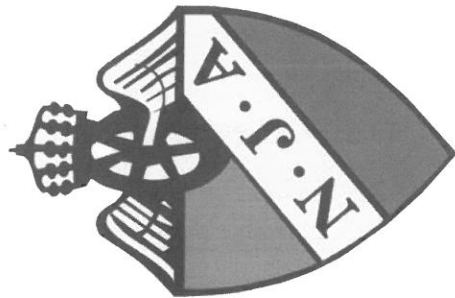
Døgnleie for hele huset: Fra kl. 17.00 ankomstdagen til kl. 17.00 avreisedagen: kr. 250,-
Strøm betales med kr. 1,50 pr. kilowatttime.

Rabatt: Medlemmer av NJA får 25 % rabatt på utleie i perioden 15. sept. – 14. mai.

Interessert? Kontakt utleier: Ivar Hellenes, Kastetskogen 7,
3236 SANDEFJORD Tlf.994 90 819
E.post: ivhelle@frisurf.no

Årsplanlegger 2005

Norske Jernbaners Avantgarde

januar		m	t	o	t	f	l	s
							1	2
3	4	5	6	7	8	9		
10	11	12	13	14	15	16		
17	18	19	20	21	22	23		
24	25	26	27	28	29	30		31

februar		m	t	o	t	f	l	s
		1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28								

mars		m	t	o	t	f	l	s
		1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28	29	30	31					

april		m	t	o	t	f	l	s
						1	2	3
4	5	6	7	8	9	10		
11	12	13	14	15	16	17		
18	19	20	21	22	23	24		
25	26	27	28	29	30			

mai		m	t	o	t	f	l	s
								1
2	3	4	5	6	7	8		
9	10	11	12	13	14	15		
16	17	18	19	20	21	22		
23	24	25	26	27	28	29		30
30	31							

juni		m	t	o	t	f	l	s
		1	2	3	4	5		
6	7	8	9	10	11	12		
13	14	15	16	17	18	19		
20	21	22	23	24	25	26		
27	28	29	30					

juli		m	t	o	t	f	l	s
					1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10		
11	12	13	14	15	16	17		
18	19	20	21	22	23	24		
25	26	27	28	29	30	31		

august		m	t	o	t	f	l	s
		1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14		
15	16	17	18	19	20	21		
22	23	24	25	26	27	28		
29	30	31						

september		m	t	o	t	f	l	s
					1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11		
12	13	14	15	16	17	18		
19	20	21	22	23	24	25		
26	27	28	29	30				

oktober		m	t	o	t	f	l	s
							1	2
3	4	5	6	7	8	9		
10	11	12	13	14	15	16		
17	18	19	20	21	22	23		
24	25	26	27	28	29	30		31

november		m	t	o	t	f	l	s
		1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28	29	30						

desember		m	t	o	t	f	l	s
					1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11		
12	13	14	15	16	17	18		
19	20	21	22	23	24	25		
26	27	28	29	30	31			

Møter i Drammen

Kafe Globus kl. 18.30

11. januar

1. februar: Årsmøte

1. mars

5. april

3. mai

Møter i Bergen

Kl. 18.00

17. jan. hos Solberg

17. feb. hos Tonne

14. mars hos Skeite

18. april i DNT-stova

Alle møter med program, mat og drikke.

Landsmøte i Oslo

Den 28. og 29. mai

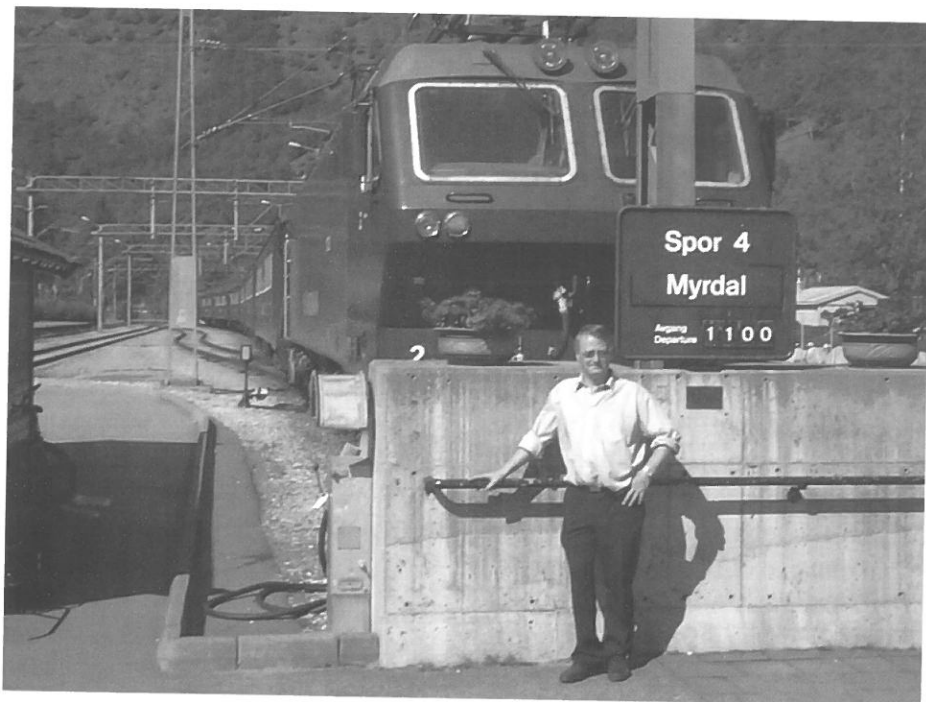
Aktiv fritid i rusfritt miljø

På tur med aktivitetsnemnda

Ungdoms/Aktivitetsnemnda sin tur i forbindelse med jernbanens 150-års jubileum i Norge, er vel overstått. Avreise på fredag i tog 601. Vi ankommer Myrdal i et øsende regnvær, stiger ombord i ombygde B3 vogner som skal ta oss ned majestetiske Flåmsbana. Flåmsbana, som ble ferdigstilt i 1940 etter en anleggsaktivitet på mer enn 20 år, har en høydeforskjell på 863,5 meter på kun 20 kilometer og en stigning på hele 55 promille, er et ingeniørmessig mesterverk! Toget stanser ved Kjosfossen, hvor vi kan både se og høre Huldra. Huldra skal visstnok bo innunder fjellet, og sagnet forteller at hun lokket unge gutter inn i fjellet med sin vakre stemme. Etter noen minutter med knipsing og filming, går toget videre nedover mot Flåm. Ved Berekvam, som vel er Norges eneste gjenværende flaggstasjon, krysses motgående tog. I det vi ankommer Flåm letter været, og vi ser blå himmel. Og hele helgen til ende smilte sola til oss fra nesten skyfri himmel. Et fantastisk fint vær! Vi sjekker inn hos lokfører Ragnar Vidme på Heimly. Et flott sted som i det siste har vært gjennom omfattende restaureringsarbeider. I tillegg bygges et nytt leilighetskompleks med en stor, og åtte mindre leiligheter. Totalt sattes det drøyt fem millioner kroner. Vi får en deilig stek og ordentlig varme poteter til middag og desert, før vi smått om sen kryper til køys.

Under frokosten på lørdag ble vi ønsket hjertelig velkommen av Ragnar Vidme, som beklaget at han ikke kunne møte oss på fredagen, da han jobbet kveldsskift. Vi skal imidlertid få en briefing i peisestua før vi drar hjem.

Kl. 09.40 går vi på bussen som frakter oss til Gudvangen, en tur på 20 km, hvorav hele 15 går gjennom tunnel! Ferga til Lærdal har avgang fra Gudvangen kl. 12.00. Vi får dermed

Lokfører og pensjonat-vert, Ragnar Vidme, Flåm.

ca. to timer på oss til å se oss om på turiststedet Gudvangen. Med stupbratte fjellside på alle kanter, og noen få turistbutikker hvor betjeningen ikke snakker norsk (!!), er det tydelig at vi har kommet til en utpost i Norge. Vi stiger omsider ombord i ferga. Gjennom vill natur, tre fjorder (Nærøy/Aurlands/Sognefjorden), båtbytte! Midtjords og i strålende sol går ferden via Kaupanger til Lærdal. De aller fleste satt oppe på dekk og nøt solen under hele overfarten. Det var imidlertid noen som ikke hadde regnet med vind på turen, så de måtte

Deltagerne samlet ved Flåmsbane-toget

gå ned når vi nådde Sognefjorden og åpent farvann. En fantastisk tur som ihvertfall undertegnede kommer til å se tilbake på med glede. Vel tre og en halv time senere er vi ombord i bussen tilbake til Flåm. Vi kjører gjennom Lærdalstunnelen som er verdens lengste veitunnel. Med sine imponerende 24,5 kilometer og snuplasser med fiolett lys for avvekslingens skyld, er den en attraksjon i seg selv. Vi er tilbake i Flåm kl. 16.20 og deltakerne har ettermiddagen/kvelden fri til private sysler. Cicilie Laugerud er sprek og leier kano. Hun rekker også flere turer på sykkel under oppholdet. Undertegnede, samt Knut Andersen og vår eminente Leder Gunnar Vestby åpnet badesesongen 2004 i +/-15 grader!

De som er tidlig oppe på søndagen får med seg at Cruise-skipet Queen Elisabeth II legger til Kai i Flåm. Et fantastisk Cruise-skip, som med sine nesten 180 meter og 80.000 tonn er et fantastisk skue.

Etter frokost får vi vår stund sammen med Ragnar Vidme. Han er en meget

travel mann som jobber fulltid ved Flåmsbana i tillegg til å drifte Heimly Pensjonat. Ragnar kunne fortelle at Flåm er et satsningsområde for Nortra, og i 2003 var det ca. 800.000 besøkende til Flåm. Av disse så reiste 416.000 med Flåmsbana. I år vil Flåm på anløp av opp mot 150 Cruise-skip. I Flåm er det ca. 350 fastboende, med stedet kan ha 10.000 mennesker på besøk enkelte dager i sommerhalvåret. Ellers jobber Flåm utvikling bra, og hele 300 millioner er satset på å forbedre infrastrukturen de siste årene. Flåmsbana ble påbegynt i 1920, sto ferdig i 1940, i 1944 ble den elektrifisert og i 1947 forsvant dampen. Ragnar fortalte videre at ordet Flåm betyr "grønn slette med

bratte fjell på alle sider. De har en kirke fra 1847 som skal være et flott syn. Sagnet forteller at Huldre og lokalbefolkningen var uenige om lokaliseringen av kirken. Lokalbefolkningen ville ha den et annet sted, og planker ble kjørt frem, men da byggingen skulle ta til neste dag var plankene flyttet - til der krken står i dag! Ragnar ba meg hilse til alle jernbaneansatte. Han har alltid fordelaktige priser til medlemmer av jernbanefamilien, men spesielt i lavsesongen.

Vi forlater Ragnar Vidme og Flåm kl. 11.00, og etter nok en fantastisk tur med Flåmsbana, tar vi toget hjemover

mot Hokksund, Drammen og Oslo.

Jeg tror samtlige var strålende fornøyd med turen; fantastisk, flott, hyggelig, strålende, suverent, var noen av superlativene. I tillegg til undertegnede og de ovennevnte, var følgende med på turen: Henning Carstensen, Martin Strand, Bodil Rusten, Inger M. Vestby, Randi Westbye og Bente Moen. Så vil jeg bare avslutte med å ønske alle NJA`ere en riktig god sommer og vel møtt på tur i 2005!

MVH
Ove Carstensen
Aktivitetsnemnda.

Jernbanen 150 - år på Vikersund

I Norsk Jernbaneklubb`s regi var det invitert til 150 års markering av at vi har hatt jernbane i Norge i 150 år. En storstilt markering med mange vogner og lokomotiver – noen riktig gamle, noen ikke riktig så gamle, men av de eldste vi husker som begynte vår karriere på 50 tallet og dagens togsett og lokomotiver. Hele stasjonssområdet var et stort utstillingsområde. Her var kafeteria, stand med salg av jernbanelitteratur og jernbaneverket hadde stand hvor man blant anna fikk kjennskap til utbyggingsplaner.

Fra NRK-markeringen

Her burde NJA hatt en stand og invitert til smaksprøver.

Med litt kommunikasjon om arrangementet ville et slikt sted vært ideelt for NJA å ha stand med plakater og brosjyrer, utdeling av søtsaker, pins og smaksprøver som brus, Farris og Imsdalsvann. Men det er dette med å samarbeide, det kunne vært bedre. På parkeringsplassen foran stasjonen stod gamle Rutebiler stilt opp. Det ble kjørt veteranog fra Oslo og det var anledning til å få en togtur både

tur/retur Krøderen og med nytt lokaltogsett tur/retur Åmot. Fra et for anledningen laget podie, lød musikk fra et hornorkester og med flere hundretalls mennesker tilstede kunne man bare fornemme blide fjes og fin stemning. Det var taler og deklamasjoner og ordfører Odd Flattum gratulerte med de 150 år. ReF.

Fri flyt, .. jommen sa jeg smør...

Kanotur Femunden-Røros

Dei som er med:

Doktor Johanson: Tore Johansen
,NJA

Styrmannen: Per Arve Kristiansen,
NJA

I fri flyt på ustø kjøll med dr.
Johanson.. – eller hvordan to godt
voksne gutter klarte seg som indi-
anere.

Lekk i begge ender !!??

Nei,- vi snakker ikke om en medisinsk diagnose gitt av den noe suspekta doktoren! Men det faktum at den store fjellsjøen Femunden, i tillegg til sitt naturlige utløp i sør gjennom Isteren, Femundselva som blir Trysilelva som igjen blir Klara älv i Sverige, også har utløp i nord. I forna da'r fikk Røros kobberverk behov for mere ved til fyrsetting i gruvene.- Rørosvidda var jo snauhagd! Derfor ble det gravd ut kanal fra Nordvika. Her ble bygd flere tømmerrenner mellom tjern og elver som gjorde fløting av tømmer mulig helt nord til Røros .Svenskene protesterte! De var redd for at Klara älv ble redusert," och norrmanen tog allt vattnet."

Dette måtte guttene undersøke! Tenk så spennende! Pakke kanoen i Synnervika på Femund og ende opp på Røros. Bergstaden på fjellet.

Spytt ut...

En heller kjøllig, men lys forsommerveld pløyde kanoen bølgene på den digre fjellsjøen. Nordavinden kjentes godt etter å ha rundet neset mellom Synnervika og Nordvika. Det var godt å komme i land ved den nedlagte Nordvika gård som var av så stor betydning under kobberdriften. Etter en rusletur blant de spesielle bygningene og med mer klær på kroppen, gikk det greit å padle til nordenden. Og der begynte eventyret!! I strømmen gjennom tømmerrenna ble vi regelrett spyttet ut i et lite tjern. Lorthølet. Navnet skjemma ingen, og

da vi oppdaget ei åpen koie med både ovn og ved, ble en rask sjef-savgjørelse tatt. Her blir vi!

Etter middag og litt fising var det godt å strekke seg på brisken i den etter hvert varme koia. Og snart lød doktorens taktfaste "sågverk". "Snorka jeg?", lød det med uskyldig tone neste morgen.

Gjennom villmarka.

Tre tømmerrenner til og to store tjern og kanoen ble dratt på land ved Feragshåen. Ny koie var inntatt, og på kveldsfottur opp til setra Ljøsnavollen. Femundsmarka er spesiell. Dyre- og fuglelivet får du tett innpå mens du rusler gjennom blokkmark og smyger forbi digre , eldgamle furugadder vridd i alle mulig fasonger. I den stille kvelden er det som du fornemmer luskende bjørn og ulv mens storfuglen vralter i lyn-gen og ungekullet prøver å stikke seg vekk.

Rømmegrøten putrer på svartovnen i seterbu. Budeia forteller om seterlivet i gamle dager. Her oppe var det vanlig også med vintersetring. Gutta koser seg med smellfeit grøt og slurper tynn saft. Utenfor bruser elva ned fra høye grensefjell mot Sverige. Det føles tungt i magen den drøye timen tilbake til koia! Storspoven underholder. Vi går og lytter til låtene. Nesten litt andektig...

Hvitt vann !

Spenningen stiger... Vi hører brusset foran oss. – Og her skal vi utfor?? Håelva er snill mot oss allikevel. I strykene går det, ja,- strykende!! Vi unngår de stående valsebølgene og manøvrerer vår spinkle farkost gjennom frådende vannmasser. Elva roer seg, og vi nærmest paraderer gjennom slyngene hvor utallige andefamilier med små dun-nøster på slep forsøker å gjemme seg i sivet.

Rolig padling på stille vann over Håsjøen, og så er det på'n igjen! Hui,

hvor det går!! Nå sitter svingteknikken bra. På mirakuløst vis er kanoen nede i Rambergsjøen. Ved utløpet derfra må vi dra over grasbakke til under dammen. Ingen sak, for vi er trente nå. Og det får vi virkelig nytte av litt lenger nedstrøms!

Mange kilometre med steinete stryk gir oss ikke mange pausene! Et par ganger blir kanoen slengt sideveis i stryket og blir stående fast oppå steiner. Infernalsk jobbing med årene og plutselig bærer det videre. Baklengs! Her og der slår frådende bølger vann oppi båten. Doktoren uttrykker sterkt behov for en Vival, men er heltidsopp-tatt med å padle, skåte og støte med åra for å unngå store steiner i strømmen.

Storlomen skriker.

Over den smale Rismosjøen med nye naturopplevelser. En diger elgokse stiller tørsten og speiler seg i vannet. I bakgrunnen høres storlomens mystiske skrik. Men beveren slår med halen, og i et plask dukker og forsvinner når vi nærmer oss. Plutselig er vi på elva igjen. Men ikke så stri lenger. Sent på kvelden drar vi på land i Røros, rusler opp i byen for å finne et sted å overnatte.

Verdens største suite!

"Dessverre, fullt over alt!" Fotballcup i helga, og vi er slitne og lite lystne på å slå opp telt.

- Om vi tar til takke med madrass på gulvet? – Vi er da fjellfolk!

-
Og slik havner vi i verdens største suite. Med egen vanddispenser, overhead og TV! Konferansesalen gir rom for to pizza-mette indianere på hver sin madrass på teppegulvet. På god avstand høres doktorens durenende "sågverk " i bergstadsnatta.

-
- "Snorka jeg?"

- "Tja, .. sågverket hørtes jo, men det var nok bare kvistfritt virke uten for mye tverrved denne gang!"

Avdeling Drammen – møte med Forbundsstyret.

Avdelingen i Drammen inviterte forbundsstyret, FS, og avdelingene i østlandsområdet til åpent møte tirsdag den 5. oktober 2004, for å diskutere forbundets framtid og hvordan man skal fornye – endre – vinterkurset slik at det kvalifiserer til prosjektstøtte.

I skriv fra Sosial- og Helsedirektoratet står det om Prosjekttilskudd at det kan søkes om tilskudd til tiltak og prosjekter som kan sannsynliggjøre rusmiddelforebyggende effekt og som har evaluerbare mål. Det legges vekt på å støtte prosjekter som bygger på kunnskapsbaserte strategier, innenfor rammene av regjeringens handlingsplan mot rusmiddelproblemer. Det gis kun tilskudd til prosjekter av nasjonal karakter.

Uten prosjektstøtte er det umulig for NJA – studienemnda - å holde vinterkurs etter tradisjonelt opplegg, da må deltagerne selv betale oppholdet. NJA vil likevel bli belastet med utgifter til blant annet: Forelesere, transport og materiell.

FS og avdelingen var enige om å dekke underskudd på møtet som ble holdt på Kafe`Globus. Det møtte i underkant av 20 personer. Foruten egne medlemmer møtte Guttorm Stien og forbundsleder Gunnar Vestby og frue, Inger Marie. Bare for å ha sagt det, dette viser vel ganske tydelig hvilke interesse det er rundt Norske Jernbaners Avantgard for tiden. Det er vel kanskje litt i tidligste laget at vi kan forvente effekten av at forbundet har endret navn og formålsparagraf i vedtektene. Men redaktøren mener nok at skal man påvirke organisasjonen og hvis man mener noe med medlemskapet, så bør man møte opp og ta del i meningsutvekslingen. Hva kom det ut av møtet? Svært lite nytt, men man får håpe at det blir noe tankevirksomhet og at noen "snakker seg i mellom". I alle fall

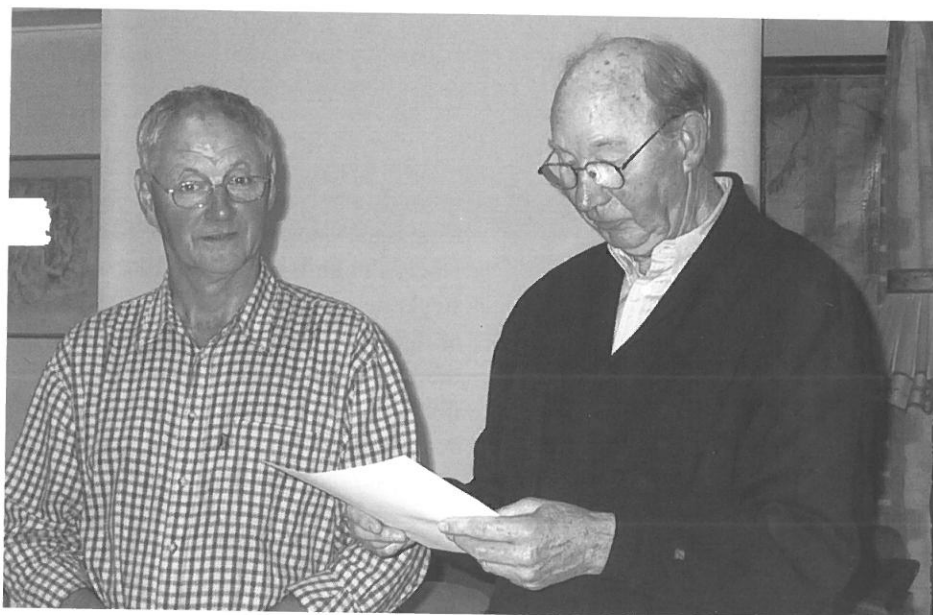

Fra venstre: Gunnar Vestby, Kåre Fossum, Kari Aspenes, Per Gommerud, Guttorm Stien og Tore Johansen.

kan man ikke sitte og vente på at andre skal ta et initiativ. FS må ha ute følere for å hjelpe nemndene i gang med virksomhet, og avdelingene må lage møter og sammenkomster så interessante at medlemmer og andre er interessert i å møte opp. Forbundslederen som innledet til debatt, stilte mange spørsmål, men det var tydelig at FS ikke hadde behandlet temaet eller hadde noe utspill i så måte. Og det ble lite matnyttig som kom ut av møtet. Studienemnda har drøftet muligheten for å holde Vinterkurs

hvert annet år, for at man kan subsidiere deltagerens utgifter til opphold.

For å komme litt videre må man planlegge, det uthever jeg for det er første betingelse. Så får man stille spørsmål: Hvem skal vi holde møte for? Hvor mange kommer ca. og har vi egnet lokale? Skal det koste noe og hva får man for den prisen? Hvordan kunngjøres dette møtet? Tid, sted og program må være på plass. Kunngjøring helst en måned i forvegen.

Forbundsleder Gunnar Vestby og leder i avd. Drammen Kåre Fossum

Fakta om alkohol.

Redaktøren fortsetter med faktaopplysninger hentet fra heftet "Narkotika, alkohol og doping." utgitt av Norsk Narkotikapolitiforening. Denne gang om alkohol som skaper langt større sosiale problemer i Norge i dag enn all annen rusmisbruk til sammen.

Historikk.

De eldste alkoholholdige drikker er sannsynligvis vin og fruktvin som ble fremstilt på en enkel måte. Bær og frukt antas å ha vært råmaterialet. Øl brygget på basis av kornprodukter kom antagelig noe senere i bruk. Denne prosessen er noe mer komplisert enn vinlegging, da stivelsen i kornet først må omdannes til sukker. Funn fra Babylonia tyder på at man brygget øl allerede 6000 år f.Kr. I Egypt var øl en utbredt drikk 3400 år f.Kr. Ren framstilling av sprit og brennevin gjennom destillasjon av alkoholholdige væsker kom langt senere. Slike drikker var kjent i blant annet Kina rundt 800 år f.Kr. Denne kunnskapen ble brakt til Europa av araberne i middelalderen. Alkohol ble raskt det dominerende rusmiddel i Europa, en posisjon den senere alltid har hatt. Dette kan skyldes at her har tilgangen på andre rusmidler fra naturen alltid vært relativt begrenset. På mange måter har alkoholen vært en så integrert del av dagliglivet at den har fått sin naturlige plass i historien.

Beskrivelse

Det folk flest forbinder med alkohol er imidlertid etanol eller etylalkohol, som er det stoffet som inngår i alkoholholdige drikker og som er ansvarlig for den ruseffekt slike drikker har. Med utgangspunkt i fremstillingsmåten og til dels også råvarene, inndeles alkoholholdige drikker i tre hovedgrupper; øl, vin og brennevin. Øl inndeles i flere klasser basert på

alkoholinnholdet. I Norge kan øl inneholde opptil 7,0 volumprosent alkohol, mens man i andre land lager øl med langt høyere alkoholinnhold. Vin og fruktvin deles også inn i ulike klasser avhengig av alkoholinnholdet. Matvin laget ved naturlig gjæring inneholder normalt ikke mer enn 14 – 15 volumprosent alkohol. Hetvin som i Norge ikke kan ha høyere alkoholinnhold enn 22 prosent, er vanligvis tilsatt alkohol.

Drikker med alkoholinnhold høyere enn 22 volumprosent betegnes som brennevin. I Norge kan brennevin ikke være sterkere enn 60 volumprosent. Har det høyere alkoholinnhold betegnes det som sprit.

Både øl, vin og brennevin er ofte tilsatt stoffer som gir smak, lukt og farge.

Framstilling.

Produksjon av alkohol skjer normalt på den tradisjonelle måten gjennom gjæring av sukkerholdig materiale. Det kan også produseres ved gjæring av stivelse eller cellulose, eller ved destillasjon av lettere fraksjoner fra petroleumsgass.

Hvilken rus oppnås.

En rusdose kan være svært varierende. Virkningen er blant annet avhengig av hvilken type drikk som inntas, hvordan den inntas, hva den inntas sammen med, dagsform, toleranse, kroppsvekt m.m. Normalt regner man at en person med normal kroppsvekt som drikker sjelden, må innta ca. 4 halve flasker pils. (Ca. 50 gram ren alkohol) for å oppnå rus. For personer som er tilvent kan en rusdose måtte være 5 – 6 ganger større. Etter et engangs inntak vil rusen normalt vare i 4 – 5 timer.

Effekter – ytre tegn.

Ut over rusvirkningen har alkohol en viss smertestillende, søvnfremkallende og generelt bedøvende virkning. Hjernens pusterefleks og senteret som regulerer hjerte- og kretsløpsfunksjonen hemmes av alkohol. Store alkoholinntak vil kunne påvirke hormonbalansen i kroppen, noe som bl.a. medfører økt urinproduksjon.

Nivået av stresshormoner i blodet kan øke. Hos folk som er disponert kan dette føre til uregelmessig hjerterytme. Alkohol kan også øke blodets fettinnhold og senke blodsukkeret. Aggresjon og vold ses ofte ved alkoholpåvirkning. Det er også økt risiko for ukonsentrert atferd, sjansetaking og generelt reduserte ferdigheter.

Skadevirkninger.

Alkohol påvirker respirasjonssenteret i hjernen, og store inntak kan påvirke både dette og hjerte- og kretsløpsfunksjonen slik at det medfører døden. Selv om en person opparbeider toleranse overfor ruseffekten, vil det ikke utvikles toleranse i samme grad overfor dødelig dose. Det vil si at forskjellen mellom mengden man må innta for å oppnå rus og den mengden som tilsvarer en dødelig dose, stadig vil bli mindre. Normalt vil en promille fra 3 (vil kunne oppnås av en person med normal kroppsvekt etter inntak av ca. 3/4 flaske brennevin) og oppover regnes som dødelig, men det er betydelige forskjeller fra person til person, og etter hvilken toleranse som er utviklet. Viktig i denne sammenheng er også hvor lang tid alkoholen er inntatt over og hvor raskt man blir tatt under behandling. Det er således personer som har overlevd med en alkoholkonsentrasjon i kroppen på opptil 12 promille.

Alkoholens dempende og sløvende effekt kombinert med økt risiko for sjansetaking, ukonsentrert atferd og tap av generelle ferdigheter, kan resultere i situasjoner hvor risikoen for fysiske skader er stor. Store inntak vil virke nedbrytende på muskelmassen, samtidig som kroppens immunsystem kan bli svekket. Dette kan føre til økt mottagelighet for infeksjoner. Alkohol påvirker også de systemer som skal stanse blødninger, noe som gir seg uttrykk i økt blødningstendens både utvendig og innvendig. I spesielle tilfeller kan dette føre til alvorlige konsekvenser. Det er i dag ikke noe annet kjent rusmiddel som gir så mange skadelige effekter på våre organer etter lang-

varig bruk, som alkohol. Det foreligger økt risiko for skader i hjerne, og sentralnervesystem, lever, hjerte, bukspyttkjertel, og hormonproduserende organer. Blant annet vil produksjonen og nivået av det mannlige kjønnshormon påvirkes. Det er også økt risiko for kreft, for forstyrrelser i blodsystemet og for uopprettelige fosterskader.

Etter langvarig alkoholbruk med påfølgende abstinensreaksjoner, kan det i flere tilfeller oppstå langvarige depresjoner og psykoselignende tilstander. Det er imidlertid usikkert i hvilken grad langvarig og tungt alkoholkonsum disponerer for utvikling av mer varig sinnssykdom uten at det på forhånd foreligger en hjerneskade.

Ødeleggelse av deler av hjernen er imidlertid konstatert ved slikt forbruk.

Overdose.

Alkohol er ofte en medvirkende dødsårsak, enten fordi man foretar seg irrasjonelle handlinger under rusen, eller fordi den inntas sammen med andre sentraldempende rusmidler og / eller opioider (heroin). Rene over-

dosedødsfall som alene skyldes alkoholinntak er heller ikke uvanlig. Dette utgjør i dag i Norge et langt større antall enn dødsfall som skyldes overdose av tradisjonell narkotika.

Alkohol som legemiddel.

Alkohol har i dag ingen akseptert medisinsk anvendelse av praktisk betydning, selv om mange hevder å ha god effekt av den ved ulike plager og lidelser. En slik effekt synes å være mer psykisk betinget enn basert på medisinsk aksepterbare kriterier. Den eneste medisinske bruk i dag bortsett fra som utvortes desinfeksjonsmiddel, er som en motgift ved forgiftninger med metanol (såkalt tresprit.)

Alkoholloven.

Alkoholloven omtaler de alminnelige bestemmelser som gjelder for alkoholholdig drikke. Alkoholholdig drikke er i denne sammenheng en fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer en 2,50 volumprosent alkohol. Loven definerer betingelsene for innførsel, salg og skjenking av alkohol.

Hilsen fra Beat Wüest.

Fra vår tidligere IVEN-representant, Rolf Andreassen, har redaksjonen fått henstilling om å videreformidle en hilsen til alle i NJA.

Beat Wüest var den siste president i IVEN (ble lagt ned i 2001), og er blitt SBB-pensjonist (Sveitsisk jernbane). Han benytter nå den siste tiden før han mister sin fribillett i Europa til å reise.

Han er ved god helse, men savner tiden i IVEN og alle gode venner. Neste år forsøker han å få til et gjensynstreff for alle som tidligere var med i IVEN. Dette er ikke noe forsøk på å starte opp IVEN igjen, men rett og slett for å treffe venner.

Julehilsener

Kvinnenemnda ynskjer alle i NJA ei riktig god jul, og håpar på godt samarbeid i det nye året!

Brynhild M. Solberg, Minda Gommerud, Bente Moen, Ellen Fossum.

Avdeling Bergen ynskjer at alle lesarane av bladet må få ei velsigna julehelg og eit godt nyttår!

Avd. Oslo ønsker alle medlemmene. En god jul og ett godt nyttår

Avdeling Drammen og **Kvinneforeningen** hilser alle medlemmer av NJA med ønske om en riktig god jul og alt godt i det nye året.

Aktivitetsnemnda ønsker alle i NJA, Jernbaneverket og NSB for øvrig, God Jul og Godt Nyttår. Ove Carstensen og Ann Kristin Børsum.

Bladstyret ønsker alle våre lesere en god jul og et godt nytt år. Guttorm Stien, Sigmund Bell Rysst, Johannes Ludvigsen og Reidar Flatland

God Jul og Godt Nytt År ønskes dere alle av oss i studienemnda. Vi takker også for det gamle året og interessen dere viser. Hilsen Kåre, Ellen, Anne-Grethe, Per.

Vi gratulerer.

Det er flere av våre medlemmer vi vil trekke fram og ønske tillykke med runde år:

Lilly Larsen i Skien fyller 85 den 3. april 2005
Borghild Romslo i Bergen fyller 85 den 21. april 2005
Bjarne Prytz i Trondheim fyller 85 den 10. februar 2005
Åse Prytz, hans hustru fyller 80 den 23. april 2005
Randi Flater i Drammen fylte 80 den 15. november 2004 og
Alf Dahl i Narvik fyller 75 den 3. mars 2005

Inhumane verdier.

Da Mikhail Gorbatsjov i 1985 tok over styringa av Sovjetunionen, ville han begrense salget av vodka. Kanondriking og alkoholiserende politikere ga ham en håpløs start på karrieren. Mange opplevde eksistensielle nederlag og en håpløshet som førte til drikking. Sovjetunionen bygde sin økonomi på to grunnpillarer, vodka (det kjære vann) og olje. Mens konsumet av ren alkohol i Norge lå på fem liter i året per capita, lå det lenge tre til fire ganger høyere i Sovjet.

I mai 1985 gjorde Presidiet i øverste Sovjet vedtak om å overvinne drukkenskap og alkoholisme. Målet var å gjeninnføre disiplinen og bringe landet på føttene. Vedtaket ble møtt med latter og sladder blant folk i Kommunistpartiet. På gatenivå fortsatte festen som før. I hjemmene ravet mange fortsatt fulle rundt og bannet på Gorbatsjov som ville frata dem gleden. Statslederen fikk etter hvert mye å tenke på, ikke minst et USA som var i ferd med å ruste Sovjetunionen i senk og den kalde krigen som slet på nervene. Vodkaen fortsatte sine herjinger, og Gorbatsjov måtte tre av i 1991.

I Norge snakker høyrepolitikeren, Halgrim Berg, om hvor viktig norsk kultur og tradisjoner er som motvekt mot kulturen i den muslimske verden som er både farlig og tilbakestående. Han trekker fram skrekksenariet: Om 20 til 25 år er det her i landet 1 million muslimer.

Heldigvis er ikke muslimer farlige og tilbakestående, tvert imot i muslimske land er det ånds og kulturverdier som vi i Norden kunne trenge. Vi kunne trenge noen kulturverdier som kunne demme noe opp for den råe materialismen og markedskreftene som tyner mennesket i oss. Den kristne etikken har – til tross for Jesu sterke ord og forbilde – vært altfor unnfallende overfor pengemakt, vekstfanatisme og menneskefiendtlig maktstruktur. Østlig og muslimsk kultur kan hjelpe oss å bygge opp igjen respekten for det hellige, styrke sansen for immaterielle verdier, gjøre oss mer ydmyk for naturen. Fra denne kanten kan vi også hente gode impulser til å gjenopprette et sosialt system med familiefunksjoner som gir barna rammer og livshjelp, de eldre verdigheter og alle en identitet.

Jeg tror at det er mye viktigere for oss

med slike kulturelement enn de som vi så entusiastisk har henta fra vest, som for eksempel: Cola, chips, Jeans, Mc.Donalds, raveparties, westerns, hip-hop, outsourcing og New Public Management – for å nevne noen element.

Det bør være et hovedsikttemål å fange opp humane verdier og å avvise det inhumane i møte med alle fremmede kulturformer enten de er islamsk, kristen eller en annen kultur. Da kan vi styrke vår egen kultur og påvirke andre kulturer ved gjensidig respekt.

Det må da være bedre at man setter seg ned og diskuterer hva som er best for menneskeheten og prøve å bekjempe grådighet og herskertrang.

Det største skrekksenariet er det man opplever i Sovjetunionen og som like gjerne kan komme her i fredelige vesten, hvis ikke de folkevalgte ser utviklingstendensen og prøver å dreie livsverdiene i mer human retning.

Kanskje ville innvandringspolitikken bli enklere å handtere, og folkegrupper ville ikke være så opptatt av motsetninger.

ReF.

Foreldre drikker, når de er på ferie

På oppdrag fra Alkokutt har MMI gjort en kartlegging av foreldres alkoholbruk i sommer. Tall fra denne viser at 500 000 nordmenn drikker for mye når de er på ferie sammen med barn. Alkokutts konklusjon etter "feltarbeidet" er at foreldre blir utsatt for et enormt drikkepress. Det finnes nesten ikke et eneste familiested hvor foreldre ikke har anledning til å drikke, og vi vet jo at god tilgjengelighet øker forbruket.

Vi valgte bevisst å se bort fra de som oppga å drikke mellom en og to alkoholenheter i gjennomsnitt hver dag.. Disse kan ikke regnes blant de som drikker for mye. Tallet refererer seg til de som oppga å drikke mellom tre og fem enheter og over fem enheter i gjennomsnitt per dag. Trine Stensen Lunde i Alkokutt mener tallet er urovekkende høyt. Barn kan ikke velge seg ut av situasjonen når de er på ferie sammen med foreldre. De har ikke noe valg, og når foreldrene mener de koser seg sammen med barna og har det hyggelig og løssluppent, er det ikke alltid barna

opplever det på samme måte. Vi vet hvordan barn reagerer på berusede foreldre, og vi vet også at veldig mange drikker betydelig mer når de er på ferie og fritid enn ellers. Det er også da de er mest sammen med barna sine. Dette er det all grunn til å være bekymra for. Alkokutts budskap er å få foreldre til å tenke seg om, og til å endre alkoholvanene sine.

Vi vil ikke ødelegge ferien for noen, men barna skal heller ikke få ferien sin ødelagt, derfor er det nødvendig for oss å gå ut og be folk drikke mindre når de er sammen med barn. De fleste kan kose seg godt med en til to alkoholenheter per dag. Det burde ikke være nødvendig å drikke mer – hvis det er for kosens skyld. Og barn trives best med edru voksne – sjøl om de ikke nødvendigvis tar skade av at de er berusa. Med et slikt perspektiv synes vi at vi imøtekommer begge grupper – både foreldre og barn.

Sakset fra Ukeavisen "Folket".

Returadresse:

Reidar Flatland
Planteskolen 26,
3024 DRAMMEN.

PÅ ARBEIDSPLASSEN: La bladet gå i sirkulasjon

Vennligst gi beskjed til retur adressatdersom du flytter, eller det er endringer i medlemslisten

Adresser i forbundsstyret og nemnder:

Viser til adresser side 3 spalte 1.

Adresser i avdelingene:

Avdeling Oslo:	Guttomr Stien	Fasanveien 4, 1395 HVALSTAD, Tel. 66 84 58 36
Avdeling Drammen:	Kåre Fossum	Betzy Kjeldsbergsv. 94, 3024 DRAMMEN, Tel. 32 82 37 46
Avdeling Hamar:	Se avdeling Oslo	
Avdeling Stavanger:	Per Østerbø	Årrestad, 4390 HELLELAND.
Avdeling Narvik:	Se forbundsstyret	
Avdeling Skien:	Sigmund Nilsen	Cort Adlers gt.7b, 3718 SKIEN. Tel. 35 52 08 74
Avdeling Kristiansand	Kjell Johansen	Postb. 4552 Grim, 4602 KRISTIANSAND, Tel. 38 01 46 61.
Avdeling Trondheim:	Se forbundsstyret	
Avdeling Bergen:	Asbjørn Solberg	Mjeldheimkleiva 46, 5261 Indre Arna Tel.: 55 24 06 15

Våre Feriehem

Høl ved Vegårshei (Sørlandsbanen).

Utleie: Ivar Hellenes, Kastetskoen 7, 3236 SANDEFJORD. Telefon 33 45 03 55
E.post: Ivhelle@frisurf.no

Øynadn ved Ustaoset (Bergensbanen).

Utleie: Brynhild Møllerup Solberg, Mjeldheimskleiva 46, 5261 INDRE ARNA
Telefon 55 24 06 15

Våre bankkontoer:

Forbundet:	0530 1875160 og 1440 11 77915
Bladet:	0530 4396123 og 1440 11 96367
Høl feriehem:	0530 4019915 og 1440 12 03398

Frist for stoff til nr.1 2005 er 15.mars